

سازمان بهزیستی کشور

مرکز توسعه پیشگیری و درمان اعتیاد
معاونت پیشگیری از آسیب های اجتماعی

شیوه نامه

طرح گروه های همیار سلامت روانی - اجتماعی
(با رویکرد توسعه محلی)

کارشناسان طرح:

مهری فتائی - ریحانه نیک پرور - معصومه وهابی

اسفند ۹۵

فهرست مطالب

۲.....	مقدمه
۳.....	تعریف مفاهیم
۵.....	اهداف و استراتژیهای طرح
۶.....	نمودار فرایند اجرای طرح
۷.....	مراحل تشکیل و تقویت گروههای همیار با رویکرد توسعه محلی
۱۰.....	ارزشیابی فرایند اجرای طرح
۱۱.....	جدول زمانبندی فعالیتهای
۱۲.....	اعتبارات مورد نیاز طرح و جداول بودجه

۱. مقدمه

مداخلات و اقدامات جامعه محلی در سازمان بهزیستی کشور، پیشینه ای نزدیک به دو دهه دارد و به اواخر دهه ۱۳۷۰ باز می گردد. به طور مشخص می توان به تجربه همکاری در اجرای طرح «شهر سالم» سازمان بهداشت جهانی (WHO) درکوی ۱۳ آبان شهرری و محله سورودر بندر عباس در سال ۱۳۷۵ اشاره کرد. پس از آن، تا سال ۱۳۸۰، طرح تشکیل و ظرفیت سازی «همیاران سلامت روان» ابتدا در چند استان پایلوت و بعد از آن در تمامی استان ها به صورت هماهنگ به اجرا در آمد.

هم اکنون ۷۲۷ گروه همیار در سطح کشور مشغول فعالیت می باشند. هرساله دستورالعمل های اجرایی تشکیل گروه های همیاران مورد بازنگری و اصلاحات متعدد قرار گرفته است، آخرین ویرایش در اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۷ با مشارکت کارشناسان مسئول همیاران ۷ استان به روز رسانی شد (دستورالعمل اجرایی طرح همیار سلامت روان، ۱۳۹۳).

از آنجا که مداخله و اقدامات مشارکت هدف اصلی گروه های همیار تلقی میشود لذا نام " طرح همیاران سلامت روان هم راستا با برنامه راهبردی جدید معاونت پیشگیری از آسیب های اجتماعی به " طرح همیاران سلامت روانی - اجتماعی " تغییر میکند.

در طرح همیاران سلامت اجتماعی قصد بر این است تا توسعه محلی با تسهیل فرایند تشکیل گروه های محلی، به تقویت جنبه های «مشارکت شهروندی و ارتقای ظرفیت ها و توانمندسازی» بپردازد .

شیوه نامه حاضر با هدف تشکیل و پایداری و ارتقاء فعالیت همیاران تدوین شده است. همچنین فرایند تشکیل گروه های همیار ، ظرفیت سازی محلی، تقویت جنبه های مشارکت شهروندی ، بصورت عملیاتی مشخص شده است.

۲- تعریف مفاهیم :

*رویکرد توسعه محلی :

در گزارش "تجربیات برتر توسعه محلی در کشورهای OECD" آمده است: توسعه محلی مفهومی متغیر با گستره ای وسیع دارد که بهتر است بعنوان فرایندی محسوب شود که در آن تعداد معینی از نهادها یا افراد محلی خود را در محلی معین سازمان می دهند تا به منظور ایجاد یا تثبیت فعالیت ها، منابع سرزمینی و محلی را به بهترین وجه ممکن به کار گیرند. این مفهوم در واقع تلاش پایین به بالای کنشگران محلی برای بهبود درآمدها، فرصت های شغلی و کیفیت حیات در زیستگاه های آنان در پاسخ به ناکارآمدی سیاست های بازار و حکومت برای تدارک الزامات و نیازها بویژه در مناطق کمتر توسعه یافته و مناطق مورد عمل تعدیل ساختاری محسوب میشود. رویکرد توسعه محلی ناظر بر پرورش توانایی های افراد است تا مردم بتوانند مسائل مهم اجتماع خود را به شکلی مستقل و کارا حل و فصل کنند. (فیلیپس، پیتمن، ۲۰۰۹: ۶۱)

پل استرین معتقد است توسعه فقط زمانی معنی دارد که درون زا باشد و مرکز آن انسان باشد، انسان چند بعدی و جامعه توسعه وقتی معنی دارد که نمایان گر آگاهی از خصائل فرهنگی خاص مردم مورد نظر باشد، به دیگر سخن توسعه یعنی درک و تایید هویت فرهنگی جامعه و مردم ساکن در آن. به عقیده میسرا، توسعه یک فعالیت انسانی است، یک ایدئولوژی است و جهت گیری فرهنگی دارد، هم در محتوا و هم در تبلور خود نمایانگر یک تغییر و تحول ارگانیک است. توسعه بالا بردن سطح اکتساب ارزش های فرهنگی است و باید با شرایط مشخص هر کشور و ارزش های فرهنگی هر جامعه تطابق داشته باشد و بسته به شرایط و ضروریات و زمان و مکان مشخص هر یک از این مفاهیم و ابزارهایش بیش یا کم به کار گرفته شوند (لطیفی، ۱۳۸۸: ۸۵)

*مشارکت اجتماعی : (social participitaion)

مشارکت فرایندی است که افراد جوامع محلی اعم از شهری و روستایی با گام نهادن داوطلبانه در آن بتدریج تبدیل به انسان هایی می شوند که نسبت به سرنوشت خویش و محیط پیرامون خود حساس هستند و با همدیگر برای بهبود آن تلاش می کنند. در چنین فرایندی افراد به مرور زمان پله هایی را با هم می پیمایند که منجر به توانمندی ایشان می شوند. افرادی که در این فرایند قرار می گیرند دیگر افرادی نیستند که در ابتدا بودند. آنها از افراد جدا از هم تبدیل به گروه هایی می شوند که با هم مرتبطند و بین آنها جریان تعامل مستمر برقرار می شود. این تعاملات باعث می شود اعتماد، صمیمیت و همکاری بین آنها بیشتر شود و سرمایه های اولیه لازم برای رشد و توسعه خود و اجتماع محلی شان از این طریق فراهم می شود و توسعه محلی برای آنها تبدیل به یک مسئله مشترک می گردد. برای حل این مسئله مشترک، همه افراد بنا به فراخور ظرفیت های خود مشارکت داوطلبانه می کند. این مشارکت داوطلبانه همان به اشتراک گذاری منابع و امکانات است که چمبرز نیز در تعریف مشارکت به آن اشاره می کند. چمبرز معتقد است که مشارکت افراد در برنامه های توسعه باید منجر به تغییر در روابط قدرت و رفتارها شود. طبق تعاریف و نظرات فوق متوجه می شویم که مشارکت اصولی را در بردارد که قابل چشم پوشی نیست.

*دارایی های محلی :

"کرتزمن" و "مک نایت" دارایی های اجتماع محلی را شامل افراد، انجمن ها و نهادها می دانند. به اعتقاد آنان در بسیاری از اجتماعات محلی، انجمن هایی وجود دارد که اعضای آنها به منظور حل مشکلات و منافع مشترک با اهداف متفاوت گرد هم می آیند. در کنار این انجمن ها، نهادهایی (مکانهای عمومی محلات) نیز وجود دارند که دارایی های عینی اجتماع محلی را تشکیل داده و از این لحاظ که زمینه ساز حضور و اجتماع مردم بوده و امکان انجام فعالیت های مشترک در آنها وجود دارد، دارایی به حساب می آید. به اعتقاد "عارفی" دارایی های اجتماع محلی در رویکرد دارایی مبنا نوعا سرمایه های اجتماعی و کالبدی را شامل می شود. "بولن" نیز معتقد است بدون سرمایه اجتماعی، توسعه اجتماع محلی ممکن نخواهد بود. (رضازاده، محمدی، رفیعیان، ۱۳۹۲: ۴۲)

***کارگروهی :**

کارگروهی اقدامات و تلاش های جمعی افراد جهت دستیابی به اهدافی مشترک می باشد. کار گروهی دارای مزایا و منافعی می باشد که موجب به کار گیری بهتر استعدادها و توانایی های خاص افراد در دستیابی به اهداف حل و رفع مشکلات و مسائل پیچیده از طریق تلفیق تخصص ها و معلومات مختلف - ایجاد حس مالکیت و تعلق در افراد از طریق مشارکت در حل مشکلات و تصمیم گیری گروهی میگردد.

*** تعریف کار داوطلبانه:**

کار داوطلبانه را انتخاب و انجام آزاد کاری بسته به خواسته و علاقه ی فرد بدون دستمزد تعریف می کنند. افراد داوطلب معمولاً برای یک نهاد اجتماعی (سازمان - موسسه - انجمن و...) خیریه ها و یا سازمان های مذهبی کار می کنند. در کشورهای پیشرفته آمارها نشان می دهد که داوطلب ها یا از جوانان هستند و برای کسب تجربه ی کاری در زمینه های مورد علاقه ی خود و یاد گیری در آن زمینه ها (کارآموزی) برای سازمان و یا نهادی مردمی کار می کنند و یا افراد بازنشسته و بزرگسالانی هستند که برای منفعت جامعه از دانش، تخصص و یا مهارت هایی که داشته اند استفاده می کنند.

***اجتماع محلی :**

یک اجتماع محلی، حوزه جغرافیایی مشخص با مرزهای محدودی است که افراد در آن همدیگر را می شناسند، نیازهای مشترکشان را شناسایی کرده اند، منابع مشترکشان را نیز شناسایی کردند و برای رفع نیازهای مشترکشان اهداف مشترک طراحی کرده اند، و برای دستیابی به اهداف مشترکشان برنامه ریزی نموده و فعالیت هایی را پیش بینی نموده اند و در اجرا نیز با هم همکاری میکنند. و همینطور در ارزشیابی برنامه ها نیز همه حضور دارند. در چنین اجتماعی دو ویژگی مهم وجود دارد. اعتماد و همکاری این دو ویژگی مانند چسبی اجتماع را با هم نگه میدارد و از نفوذ آسیبها و مشکلات جلوگیری میکند. (تجارب گروههای محلی ایران پروین پاکزادمنش)

***احساس مسئولیت و رفتار اجتماعی: (filling and social behavior responsibility)**

احساس مسئولیت پیش زمینه مهمی برای رفتارهای اجتماعی مطلوب است (واینر، ۱۹۸۰، ۱۹۹۵، ۲۰۰)، انتظار می رود میل کمک رسانی به افراد تنها زمانی بوجود بیاید که حس همدلی و دلسوزی غالب شود. الگوی رفتاری توأم با کمک رسانی مبتنی بر نسبت دادن مسئولیت که بعدها گسترش یافت بصورت نظریه رفتار اجتماعی مبتنی بر مسئولیت درآمد. نظریه فوق بر پایه این فکر استوار است که درخواست مسئولیت از سوی افراد موجب بروز واکنشهای عاطفی خاص میشود که خود عامل اصلی رفتارهای مثبت اجتماعی میشود. این واکنش های عاطفی، دلسوزی و عصبانیت هستند که دلسوزی منجر به کمک رسانی میگردد و عصبانیت موجب سرزنش و انتقام میشود. (بیرهوف، ۱۳۸۷: ۲۲۹)

*** همبستگی اجتماعی: (social cohson)**

دورکیم بر این باور بود که اگر در جامعه ای همبستگی اجتماعی نیروی کششی که افراد یک جامعه را به هم می پیوند قوی باشد اعضای آن احتمالاً به ارزشها و هنجارهای اجتماعی هم نوا میشوند ولی اگر در جامعه ای همبستگی اجتماعی ضعیف باشد ممکن است مردم به سوی رفتار مجرمانه کشیده شوند. به بیان دیگر افرادی که با اجتماع خود همبستگی دارند تمایل به تبعیت از مقررات آن را دارند. در حالی که کسانی که از اجتماع بریده اند ممکن است تمایل به نقض آن مقررات داشته باشند. (ستوده، ۱۳۴: ۱۳۸۴)

۳- اهداف طرح :

هدف کلی:

ارتقاء سلامت روانی- اجتماعی و پیشگیری از آسیبهای اجتماعی با رویکرد توسعه محلی

اهداف جزئی:

تشکیل و افزایش جذب نیروهای داوطلب مردمی و محلی (تشکل سازی) و بسیج اجتماعی
افزایش ظرفیت و توان افزایی گروههای محلی
افزایش مشارکت محلی در اجرای طرح های ارتقای کیفیت زندگی ساکنین محله
تضعیف رویکردهای فردگرایانه
افزایش تعلقات و پیوند های درون گروهی در محله

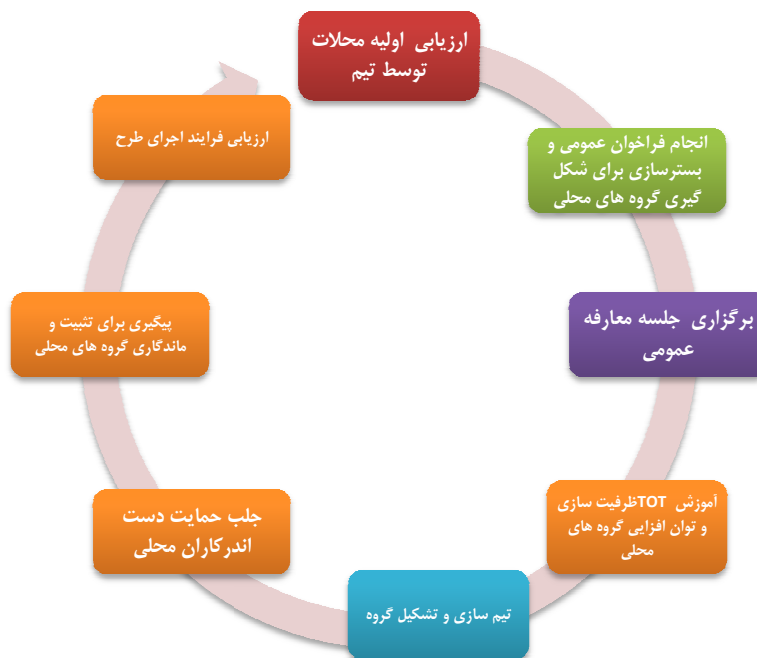
۴- روش و راهبردها (استراتژی)

استفاده از فرصتها و منابع بومی و محلی
ایجاد فضا و بستر مشارکتی فعال و مناسب برای شکل گیری ارتباط و تعامل سازنده و فراگیر
حمایت گیری برای پیشبرد برنامه های گروه

۵- نمودار اجرای رویکرد توسعه محلی - مراحل هشتگانه

مراحل یک برنامه اجتماع محور به صورت خطی و غیر قابل انعطاف ترسیم نشده، بلکه بر امکان جابجایی و موازی بودن مراحل و همچنین ضرورت بازنگری و چرخشی بودن به منظور اصلاح فرایند و پایداری تاکید شده است (مدنی قهفرخی، ۱۳۸۹). فرایند اجرای برنامه با روش و رویکرد مشارکتی در ۸ مرحله طراحی شده که در نمودار زیر قابل مشاهده است:

نمودار فرایند اجرای طرح

درمیان مراحل فوق شاید بتوان گفت یکی از دشوارترین مراحل ایجاد انگیزه برای جلب مشارکت شهروندانی است که به دلیل تجارب ناموفق قبلی یا ضعف در هنجارهای جمع گرایی و کار گروهی چندان تمایلی به همکاری داوطلبانه ندارند. تجارب و پژوهش های موجود حاکی از آن است که تقریباً همه همکاری ها با تنش های درونی همراه است.

با این وجود، می توان از طریق ایجاد زمینه هایی برای دریافت «پاداش های شخصی» و ایجاد فرصت هایی برای تحقق «منافع عمومی» شهروندان را به مشارکت در فرایند توسعه محلی ترغیب و تشویق کرد (مدنی قهفرخی، ۱۳۸۹).

۶- مراحل تشکیل گروه های همیار با رویکرد توسعه محلی

۶-۱: ارزیابی اولیه محلات و انجام فراخوان با هدف شناسایی فعالان محلی: (پیوست شماره ۱ و ۲)

در این مرحله بمنظور تشکیل بانک اطلاعاتی کارشناسان استان موظف به تهیه بانک اطلاعاتی مدون و سیستمی از داوطلبین بومی و محلی و فهرست کاملی از ظرفیتهای و منابع انسانی موجود در سطح استان هستند. درواقع نقشه جامع و کاملی از منابع، امکانات و ظرفیتهای انسانی و اجتماعی موجود تا در برنامه ریزی ها و اقدامات اجتماعی و اجرای طرح های محوله بهترین تصمیمات اتخاذ گردد. در این مرحله بایستی ابتدا شناسنامه محلی کلی طراحی گردد برای تهیه شناسنامه محله اطلاعات مورد نیاز برای تکمیل جدول پیوستی را میتوان از استانداری ها دریافت نمود. همچنین جهت شناسایی و ارزیابی مناطق مورد نظر می توان به شیوه های زیر اقدام نمود. مصاحبه با افراد مطلع، با نفوذ، خیرین و فعالان محله، مشاهده در محله، شرکت در گردهمایی های محلی و سایر نهادهای رسمی محلی دولتی و غیر دولتی بمنظور اطلاع رسانی و انجام فراخوان عمومی (تیزر، بنر، زیرنویس و.....) مطابق پیوست شماره ۲ کارشناس استان موظف است با همکاری روابط عمومی بهزیستی استانها به منظور جلب مشارکت گروههای مختلف واجد شرایط در سطح استان اقدام نمایند. این اقدام میتواند زمینه اجرای سایر مراحل را فراهم نماید. به منظور شناسایی افراد مستعد و تشکیل گروه همیار در محلات از طریق اطلاع رسانی و انجام فراخوان عمومی در سطح مدارس، شورایاری ها و..... اقدام گردد.

پیوست شماره ۱: فرم ارزیابی اولیه محلات اطلاعات به تفکیک محلات دارای آسیب و دارای ظرفیت

اسامی محلات	مشخصات جمعیتی					مشخصات اجتماعی		مشخصات کالبدی			
	جمعیت کل محله	بعد خانوار و وضعیت سرپرستی خانوارها	تاریخچه شکل گیری محله	ترکیب قومیتی و مذهبی	وضعیت سواد و تحصیلات	منابع موجود در محله	وضعیت خدمات و تاسیسات شهری	محدوده جغرافیایی	سابقه مشارکت محلی (انجمن ها، هیئت ها و مساجد)	وضعیت عمومی محله معابر و شبکه حمل و نقل	تعداد محلات دارای آسیب
۱.											
۲.											
۳.											
۴.											

پیوست شماره ۲: چارچوب فراخوان و دعوت به همکاری (داوطلبین محلی)

متن پیشنهادی زیر بعنوان نمونه برای فراخوان ودعوت به همکاری (داوطلبین محلی) جهت تشکیل گروههای همیار تهیه شده است:

به منظور تشکیل گروه های همیار سلامت روانی- اجتماعی در سال جاری، سازمان بهزیستی از افراد مستعد و دارای تجربه و توانایی تسهیلگری محلی در سطح استان دعوت به همکاری می شود. داوطلبین تشکیل گروههای همیار میتوانند تقاضا و پیشنهاد خود را برای تشکیل گروه به معاونت پیشگیری از آسیب های اجتماعی اداره کل بهزیستی استان به آدرس زیر ارسال نمایند.

فعالیت های مورد انتظار از گروههای همیار:

از داوطلبین محلی انتظار می رود که با تشکیل گروههای محلی در راستای پیشگیری از آسیب های اجتماعی با سازمان بهزیستی در قالب طرح های مشترک در سطح محله فعالیتهایی را به انجام برسانند.

آدرس:

۲-۶: برگزاری جلسه معارفه بصورت عمومی:

در این جلسه برای کلیه داوطلبین محلی جلسه معارفه عمومی توسط کارشناس ستادی برگزار خواهد شد. کارشناس ستادی اصول و مبانی مشارکت محلی، کار داوطلبانه، همیاری و انتظارات سازمان بهزیستی و..... را بیان مینماید. سپس برای تهیه لیست نهایی فرم زیر را جهت تهیه بانک اطلاعاتی در اختیار شرکت کنندگان قرار میدهد. مرحله مرحله عضو گیری و شناسایی تسهیلمان بالقوه توسط کارشناس و معاونت پیشگیری مطابق فرم پیوستی زیر انجام میگردد.

پیوست شماره ۲: فرم عضویت داوطلبان محلی

شرایط عضویت :

توصیه میگردد افراد داوطلب شرایط و ویژگیهای ذیل را داشته باشند :

علاقمند به فعالیت های اجتماعی، داشتن سن ۱۸ سال و مورد اعتماد باشد

- ۱- نام و نام خانوادگی :
- ۲- جنسیت : مرد • زن •
- ۳- تاریخ تولد: روز • ماه • سال
- ۴- وضعیت تأهل: مجرد • متأهل • مطلقه • همسر فوت شده •
- ۶- تعداد فرزندان :
- ۷- میزان تحصیلات : خواندن و نوشتن • سیکل • دیپلم • فوق دیپلم • لیسانس • بالاتر از لیسانس • سایر •
- ۸- شغل : خانه دار • کارمند • معلم • شغل آزاد • نوع آن ذکر شود بیکار • بازنشسته • سایر • نام ببرید
- ۹- در چه زمینه فرهنگی، هنری، ادبی و آموزشی مهارت دارید؟
- ۱۰- تمایل خود را به مشارکت در زمینه های زیر با علامت مشخص نمایید: اجتماعی • هنری • ادبی • آموزشی • ورزشی • سایر •
- ۱۱- هدف شما از اینکه به همیاران سلامت روانی - اجتماعی پیوسته اید چیست؟
- ۱۲- انتظار شما از همکاری در گروه همیاران روانی - اجتماعی چیست؟
- ۱۳- در صورتی که قبلاً سابقه فعالیت اجتماعی داشته اید ذکر نمایید (شرح مختصر)

۳-۶: تشکیل کلاسهای آموزش همیاران داوطلب (TOT):

بمنظور توانمند سازی گروه همیار و جلب مشارکت سایر افراد محله توسط تیم، لازم است تا دوره های آموزشی برای داوطلبین تشکیل گروه های همیار برگزار گردد. در این مرحله کارشناسان ستادی استان پس از انتخاب داوطلبان واجد شرایط و غربالگری آنها، برنامه ریزی و هماهنگی های لازم را جهت شرکت در جلسات آموزشی و ظرفیت سازی بعمل می آورند. لازم است معاونت پیشگیری استان تیم تسهیلمانی استان را تشکیل دهد. این تیم متشکل از کارشناسان ستادی، شهرستانی و داوطلبان محلی می باشد. این آموزش ها حول سه محور به ترتیب اولویت در جدول ذیل آورده شده است.

ردیف	عنوان آموزش	سرفصل های آموزشی
۱	آموزشهای مربوط به تشکیل گروه	همیار کیست/ کار داوطلبانه/ پویایی گروهی/ بسیج اجتماعی/ تسهیل گری و...
۲	آموزشهای مربوط به فرایند کار گروهی	گزارش نویسی/ شناسنامه فعالیت اعضا/ مستند سازی/ و....
۳	آموزشهای مربوط به حفظ و پایداری گروه	حل مسئله/ متقاعد سازی/ مذاکره/ فنون ارتباطات/ و..

تبصره ۱: کلیه گروهها بایستی حداقل در ۴۰ ساعت دوره آموزشی (در مدت زمان ۱۰) شرکت کنند .

تبصره ۲: سرفصل های آموزشی دیگری توسط گروههای همیار پس از تشکیل گروه بنا بر تشخیص و نیاز گروه های همیاری تواند اضافه شود.

تبصره ۳: مدت زمان آموزش کلیه دوره های فوق ۴ ساعت میباشد که میتواند در کنار نشستها و جلسات ماهیانه طراحی شود.

تبصره ۴: در پایان دوره به داوطلبین آموزش دیده و مورد تایید گواهی شرکت در آموزشها ارایه گردد.

۷- مراحل اجرای فعالیتهای و تشکیل تیم توسط داوطلب سرگروه آموزش دیده:

۷-۱: تیم سازی و تشکیل گروه محلی:

در این مرحله سرگروه آموزش دیده می بایست در محلات پیشنهادی اقدام به تشکیل گروه متشکل از حداقل ۵- ۳ نفر عضو خواهد نمود. و لیست مشخصات افراد را به کارشناس استانی ارایه نماید. مهمترین فعالیتهای گروه عبارتند از همفکری، گفتگو و مشورت ، تصمیم گیری و تقسیم کار عادلانه و همکاری است. در این مرحله گروه با هدف انجام مجموعه ای از فعالیتهای بمنظور رسیدن به اهداف مشترک و مورد توافق تشکیل میگردد. ضمن اینکه تعداد گروهها میتواند از شاخص های ارزیابی استانها باشد

۷-۲: جلب مشارکت دست اندرکاران محلی با مشارکت گروه:

در این مرحله گروه تشکیل شده اقدام به شناسایی ظرفیت های موجود و افراد کلیدی و صاحب نفوذ در محله و جامعه می نماید تا انجام فعالیت های مشارکتی در محله میسر گردد. جلب مشارکت دست اندرکاران به شیوه های زیر انجام می شود:

شناسایی سازمانها و نهادهای مرتبط

دعوت از مسئولین نهادهای مختلف جهت مشارکت مالی و غیر مالی

مذاکره حضوری و برگزاری جلسات توجیهی برای سایر سازمانها و نهادها

مکاتبات اداری با سازمانهای دولتی و غیردولتی

برقراری ارتباط با مراکز تخصصی خدمات اجتماعی و سازمانهای دولتی و غیردولتی و سایر افراد علاقمند با هدف جلب مشارکت

مسئولیت دادن به افراد مدعو از نهادهای مختلف

پذیرش نماینده از سایر نهادها و همچنین گروه های همیار

۷-۳: پیگیری برای تثبیت و ماندگاری گروههای محلی:

در این مرحله، لازم است معاون پیشگیری استان در صورت وجود ظرفیت و امکانات مربوط به سازمان بهزیستی یا سایر نهادهای دولتی یا مردم نهاد در محله های دارای اولویت، مذاکره و رایزنی تکمیلی برای بهره برداری از امکانات موجود بعنوان سازمان متولی را با هدف تثبیت و ماندگاری گروههای همیار محلی بعمل آورد.

۸- ارزشیابی فرآیند:

در این مرحله بمنظور فعال نگه داشتن و کمک به پایداری گروهها توسط کارشناسان استان و شهرستان موظفند ارزیابی های دقیق از وضعیت گروههای همیار در کلیه مراحل طرح انجام داده و برنامه های حمایتی خود را در راستای این اقدام مهم تدوین و آماده اقدام می نمایند. جلسات عمومی بصورت مستمر برای داوطلبین محلی حداقل ۳-۶ ماه برای شکل گیری اولیه گروه و ایجاد حس تعلق و انگیزه توسط کارشناس پیشگیری و تبدیل به کنشگران اجتماعی یا همیاران باسابقه برگزار خواهد شد .

برای ارزیابی فرایند و عملکرد همیاران سلامت روانی- اجتماعی نماینده گروه موظف به ارایه گزارشات ماهیانه است برای اینکار جلسات ماهیانه را با اهداف چندگانه ترتیب دهد که کارشناس شهرستان در آن جلسات شرکت نماید و مطابق فرم زیرپایش و ارزشیابی را تکمیل کنند و گزارش و مستندات مربوط به هر مرحله را طبق برنامه زمانبندی به صورت فصلی(سه ماه یک بار) برای ستاد کشوری ارسال کند .(فرم ارزیابی شماره ۳)

نام استان	نام شهرستان	نام محله	نام مسئول گروه همیار	تاریخ آغاز فعالیت گروه همیار	نشانی محله و مکان گروه همیار	شماره تماس

پیوست شماره ۳: فرم ارزیابی گروههای تازه تاسیس

ردیف	اقدام مورد بررسی	بسیار موافقم	موافقم	بی نظر	مخالقم	بسیار مخالفم
	آیا نشست های محلی به موقع است؟					
	آیا اعضای گروه توسط سرخوشه ها آموزش دیده اند؟					
	آیا پرسشنامه یا فرمهای خاصی توسط گروه تکمیل شده است؟					
	آیا تشخیص نیازهای محله بصورت مشارکتی انجام شده است؟					
	آیا اعضای تیم محلی در رابطه با اجرای پروژه محلی آموزش دیده اند؟					
	آیا کمیته مخصوص پیشگیری از آسیبهای اجتماعی در محله تشکیل شده است ؟					
	آیا گروههای همیار جدید در محله توسط تسهیلگر محلی تشکیل گردیده است؟					
	آیا مستندات و سوابق اجرایی فعالیتها موجود می باشد؟					

۹. جدول زمان بندی مراحل و فعالیت ها:

در جدول زیر، ترتیب و بازه زمانی اجرای هر یک از مراحل و فعالیت ها به صورت ماهانه برآورد شده است:

ردیف	مراحل و فعالیت ها	زمان بندی ماهانه	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱	ارزیابی سریع محلات توسط تیم تسهیلگری	*	*											
۲	بستر سازی برای شکل گیری گروههای همیار محلی	*	*	*										
۳	ظرفیت سازی و توان افزایی گروههای همیار محلی			*	*									
۴	انجام اقدامات اعتماد ساز بصورت مشارکتی				*	*	*	*	*	*	*	*		
۵	جلب مشارکت دست اندرکاران محلی					*	*	*	*	*	*	*	*	*
۶	تیم سازی و تشکیل گروه								*	*	*	*	*	*
۷	برنامه ریزی جهت تثبیت و ماندگاری گروههای محلی			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
۸	ارزیابی مراحل اجرای فرآیند											*	*	*

۱۰- اعتبارات و بودجه مورد نیاز همیاران سلامت اجتماعی

به منظور تشکیل و راه اندازی گروه های همیار سلامت روانی- اجتماعی به تناسب تعداد محله های هر شهر، هر محله ۱۵ هزار نفر جمعیت (جدول جمعیت استانها به پیوست ضمیمه میگردد) اعتبارات و بودجه مورد نیاز به شرح جدول زیر تنظیم شده است.

۱- ۱۰- جداول بودجه و هزینه کرد:

۲- ۱۰- تشکیل و راه اندازی گروه همیار سلامت روانی- اجتماعی

هزینه ها و نیروی انسانی	مبلغ (ریال)
کمک هزینه تشکیل و راه اندازی تیم توسط سازمان بهزیستی	۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال
آموزش نیروی انسانی توسط سازمان بهزیستی	۳۰۰۰۰۰۰۰ ریال
جمع هزینه ها	۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال

۳- ۱۰- جدول بودجه تقویت و پایداری گروههای همیار سلامت - اجتماعی (قدیمی)

عنوان هزینه	مبلغ (ریال)
قدردانی و کمک به پایداری گروههای همیار تشکیل شده در پایان سال	۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال